

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Augustini Barbosae ... Collectanea doctorum tam
veterum, quam recentiorum, in ius pontificium universum**

In Qvo Tertivs Et Qvartvs Decretalivm Libri continentur

Barbosa, Agostinho

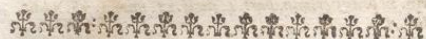
Lugduni, 1669

De Matrimonio contracto contra interdictum Ecclesiæ. Tit XVI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95279](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95279)

cognoscere, cum possit ad alias accedere, frigiditas vero quoad omnes vniuersalis est, vt per Victor. in *summ. vbi de Matrim. n. 286.* Henric. in *summ. lib. 1. c. 8. n. 2.* Sanch. de *Matrim. lib. 7. disp. 9. n. 6.* vbi etiam asserit malefici signum esse quando coitum quis appetit, & virgam erigit, itavt ad copulam aptus sit, & cum ad vas femineum penetrandum appropinquat relaxantur, ac concidunt subito organa, nec potest complere, atque iterum rigent, & si iterum copulari nitantur, denuo laxantur.

12 In gloss. *Septima*. fin. ibi, tamen si alterum committeretur, &c. Hæc gloss. cum dicit non sufficere aspectum matronarum, nisi etiam concurrat iuramentum septimæ manus propinquorum, subdit valere sententiam altero eorum omisso: si enim intelligatur de matronarum aspectu, verum dicit, sed omisso iuramento septimæ manus propinquorum sententiam reddit nullam: nam in hoc text. prope finem tradens Pontifex formam dissoluendi Matrimonium ratione impotentie, ponit tanquam prærequisitum hoc iuramentum, & cum sit forma probationis iure præscripta, eius emissio vitiat sententiam, ita Sanch. d. lib. 7. disp. 108. n. 9.

De Matrimonio contracto contra interdictum Ecclesiæ.

TIT. XVI.

SUMMARIVM.

- 1 Doctores referuntur super hanc rubr. scribentes.
- 2 Interdictum Ecclesiæ tribus modis fit, per legem, per iudicem, per Parochum, & unaquæque species declaratur, num. seqq.

SUPER hanc rubr. scripserunt Zabarel. Ioan. Andr. Anchar. Butr. Panorm. Præposit. Alex. de Neno, Cujac. Durand. in *breviario aureo iuris Canonici*, & in *speculo iuris*, sub hoc tit. lib. 4. Steph. Ranchin. in *continuat. tit. Decret.* Ioan. de Londris in *breviario sanctorum Canonum*, Petrus de Rauenna in *compendio iuris Canon.* Martin. Mesnart. in *epitome Decret.* Dan. Venat. in *analyt. methodica iuris Pontif.* à pag. 564. Goffred. & Hostiens. in *summa huius tituli.* Alex. Callan. & Anastas. Germon. in *paratitulis ad quinque libros Decret.* Barthol. Carthag. in *exposit. tituli iuris Canon.* Zypæ. in *analytica postremi iuris Ecclesiæ enarrat.* pag. 168. Canis. in *summ. iur. Canon.* nonisime Ioan. Honor. lib. 4. *summ. in Decret.* omnes sub hoc tit.

2 Interdictum Ecclesiæ tribus modis fit, per legem scilicet, per iudicem, per Parochum; per legem quæ certis temporibus nuptias prohibet, de quibus in *cap. non oportet*, il. 2. 3. 9. 4. & in *cap. capellanus*, de *ser. que tempora restricta sunt per Concil. Trid. sess. 24. de reformat. matrim. cap. 10.* his tamen temporibus non ipsum Matrimonium, sed solemnitates nuptiarum & traditio ad domum prohibentur, vt expresse colligitur ex *d. cap. capellanus*, vbi gloss. verbo *quocunque tempore*, communiter recepta. Insuper per licis pendentiam Ecclesiæ interdictum Matrimonium, ex reg. generali, quæ prohibet pendente lite innotari; & rem de qua controuersia est distrahi *cap. Ecclesiæ*, vt *lito pendente*.

Secundo modo fit interdictum per iudicem, solent enim, & debetur pendente de Matrimonio lite vel eas, vel alias nuptias contrahi specialiter interdiceret, *cap. tua nos*, de *sponsa duorum*, *cap. 1. & vbi hoc tit.*

Tertio modo fit à Parocho cum aut impedimentum denuntiatur illi, aut probabilis est eiusdem suspicio, & cum inhibitis, in *princ. & in s. sanè*, de *clandest. desponsat.* In omnibus tamen his casibus Matrimonium contractum valet, *cap. 1. & 2. hoc tit.* vbi Doctores citant, non tamen quia hoc impedimentum temporalem habet prohibitionis causam, est enim hæc falsa ratio, licet communis sit cum gloss. in *d. c. tua nos*, & confirmatur per text. in *l. stipules*, ff. de *verb. oblig.* & quia sic probatur, impedimenta legis humanæ minime diuiniunt, cum prohibitio non dirigitur in ipsam Matrimonij substantiam, sed accidentia, quod tunc fit cum non simpliciter & absolute Matrimonium prohibetur inter aliquos, sed circumstantia modi, temporis, & loci, tunc enim nisi lex habeat decretum irritans actum valet; sed lex quæ prohibet Matrimonium contractum contra Ecclesiæ interdictum, solum tempus videtur prohibere, & non habet decretum irritans, d. c. *non oportet*, & capellanus; igitur actus valet.

SUMMARIVM.

- 1 Matrimonium contra interdictum Ecclesiæ, vbi dicitur factum, seu contractum, propter hoc solum non dirimitur, imponitur tamen penitentia sic contrahentibus, & separantur donec cogantur de causa interdicti.
- 2 Sponsalia per oscula, amplexus, & similia signa nequaquam transeunt in Matrimonium.
- 3 Præsentia, & taciturnitas contrahendorum non sufficiat dum quicumque extraneis contrahunt, & separantur.
- 4 Coniuges ad tempus separandi sunt quando Matrimonium contra prohibitionem interdicti.

CAP. Literæ. I. Alex. III.

VDEX quando interdicat mulieri ne aliqui nubat, & ipsa spreto mandato contrahit; Matrimonium tenet, sed pro mandato spreto imponenda est illi penitentia; & si præceperit iudex vt prius redeat ad domum matris, debet hoc facere, & postea ite ad matritum, ne mandatum iudicis contemnat. Colligitur ex Ordin. Abb. antiq. Collect. Zabarel. Ioan. Andr. Host. Butr. Anchar. Panorm. Præposit. Alex. de Neno, Canis. Cujac. Viuian. in *ration. lib. 4. iuris Pontif.* pag. 95. Alagona in *compendio iuris Canon.* pag. 59. & consilium Ximen. in *concord.* p. 1. & 2. resecutus ab Ant. Angeli. collect. 4. Decret. lib. 4. tit. 17. c. 2.

Sæpe amplexata fuisset, &c. Notatur ad hoc quod sponsalia, quæ re, & verbis de futuro appellantur, per oscula, amplexus, & similia signa nequaquam transeunt in Matrimonium; vt per Conat. de *spons. p. 1. c. 4. s. 2. num. 2.* Malcard. de *probat. concl. 1039.* Menoch. de *presumpt. lib. 1. præsumpt. 1. n. 62.* Matien. in *rubric. tit. gloss. 1. n. 57. lib. 5. noue recip.* Franc. Molin. de *ritu nupt.* lib. 1. comparat. 14. n. 18.

A proprio viro sui fratre se desponsari, &c. Notatur ad hoc, quod non est speciale dum parentes pro filiis contrahunt, vt sufficiat præsentia, & taciturnitas, sed idem dicendum est de quocunque extraneo, vt per Fr. Emman. in *summa cap. 234. num. 4. rem. 1.* & saltem quoad internum forum, in illo enim quicum

De Matrimonio contracto, &c. Tit. X V I. 567

quicunque respondeat satis esse ad valorem Matrimonij, vel sponsalium, quoad verò forum externum minime sufficere, nisi parentes, aut tutores sint, tenent Vinald. in candel. p. 1. de Sacram. tit. de Matrim. n. 39. Angl. in flor. Theolog. p. 1. quest. de essent. Matrim. art. 2. dub. 3. Petr. de Ledelma de Matrim. q. 45. art. 2. dub. 3. Vega lib. 3. sum. c. 1. § 2. Henric. in sum. lib. 1. c. 2. n. 6. iunct. comment. lit. P. Ceterum probabilis est speciale esse in parentibus, unde si alij respondeant, desiderabit aliud signum consensum internum exprimens vt valeant sponsalia, vel Matrimonium, ita Gregor. l. 10. verbo no las puede, tit. 1. p. 4. Conar. de spons. p. 2. c. 4. in initio, n. 4. Matien. in rubr. tit. 1. gloss. 5. n. 26. lib. 5. noue recip. Guier. de Matrim. c. 13. n. 2. Sanch. cod. tract. lib. 1. disp. 23. n. 7. vbi n. 15. respondet in hoc text. adfuisse expressum consensum, vel vltra taciturnitatem interfuisse alia signa tacita consensum exprimentia.

4 Mandamus quatenus, &c.] Notatur ad hoc, quòd quamvis causa interdicens Matrimonium sit temporalis, & Matrimonium contra prohibitionem initum sit validum, quando iudicis prohibitio fuit legitima, separandi sunt coniuges ad tempus in poenam delicti, ne poenae immunitate præceptum iudicis iustum contemnere audeant: non obstat text. in c. 2. infra, hoc tit. vbi huiusmodi Matrimonium minime separandum esse decernitur, quia intelligitur de perpetua separatione: ita docent Couar. de sponsal. p. 2. c. 6. in initio, n. 6. Ludou. Lopez in instruct. conse. p. 2. de Matrim. c. 46. vers. porro aduertendum. Perez gloss. 1. pag. 493. tit. 2. lib. 8. Ordinan. Sanch. de Matrim. lib. 7. disp. 2. n. 14. vbi etiam aduertit, quamvis in hoc text. assignetur vnicus mensis, tempus hoc esse arbitrium, & menssem illum poni hic gratia exempli, & non ad arctandam iudicis facultatem.

S V M M A R I V M.

- 1 Sponsalia de futuro cum vna etiam contra interdictionem Ecclesie contracta, non dirimunt Matrimonium postea contractum cum alia.
- 2 Matrimonium non est irritum si contra prohibitionem temporalem Pontificiam incatur.
- 3 Index à quo generaliter potest intentare illa, quæ tendunt in faciliorem exitum cause appellationis, non tamen cognoscendo de eius viribus.
- 4 Contrahens cum aliqua contra prohibitionem à superiore Ecclesiastico iusta de causa sibi facta peccat mortaliter.
- 5 Index à quo est appellatio in causa matrimoniali inhibendo partibus ne interim lite pendente alteri nubant, non dicitur attentare.

C A P. Ex literis. II.

- 1 Sponsalia de futuro contrahendi cum vno si interdicitur ne ad alium transeat, & spreto interdicto contrahit de presenti cum alio, tenet secundum Matrimonium, sed poenitentiam de excessu agere debet. Colligitur ex Ordin. Abb. antiq. Innoc. Collect. Zab. Ioan. Andr. Host. Butr. Anchar. Panorm. Præpos. Alex. de Neuo, Canif. Cujac. Vin. in ration. lib. 4. iuris Pontif. pag. 96. Alagona in compend. iuris Canon. pag. 592. remissiuè Ximen. in concord. p. 1. & 2. refertur ab Anton. Ang. collect. 1. Decret. lib. 4. tit. 17. c. 3. & est post Conc. Lateran. sub Alex. III. p. 6. c. 28.
- 2 Collige ex text. non esse irritum Matrimonium si contra prohibitionem temporalem Pontificiam illud incatur, vt per Sanch. de Matrim. lib. 7. disp. 2. Barbosa. Collect. Tom. II.

num. 4. Valer. Reginald. in praxi fori pœnit. lib. 31. num. 189.

Eidem sub excommunicationis interminatione, &c.] Notatur ad hoc, quòd index à quo generaliter potest intentare illa, quæ tendunt in faciliorem exitum cause appellationis, non tamen cognoscendo de viribus appellationis; vt per Duën. reg. 42. limit. 27. Corfet. sing. appellatio, licet index, Couar. præf. c. 23. n. 1. vers. prima.

Alia tamen poenitentia eis, &c.] Aduerte mortaliter peccare contrahentem cum aliqua quando interuenit prohibitio à superiore Ecclesiastico ei facta, iusta de causa, ne cum illa contrahat, secus si certò sciat nulum subesse impedimentum, ita Valer. Reginald. d. lib. 31. n. 189. vers. tertio.

In gloss. Interminatione, ibi, comminatio tantum sit non sententia. Vide Tiraq. in l. si unquam, C. de renouand. donat. verbo reuertatur, n. 255. Sayr. in clau. Regia, lib. 3. c. 8. n. 19.

In gloss. Distinctus, Notatur ad hoc, quòd index à quo est appellatum in causa matrimoniali inhibendo partibus ne interim lite pendente nubant, non dicitur attentare, vt per Mascard. de probat. conclus. 148. num. 22.

S V M M A R I V M.

- 1 Consanguinei vulgò dicti si contraxerunt contra præceptum iudicis, debent separari donec de causa cognoscatur.
- 2 Contrahentes contra prohibitionem à superiore factam sunt separandi.

C A P. De muliere. III. & fin.

Contrahere volentes; quibus Ecclesia eo quod consanguinei vulgò dicebantur, præcipit, seu interdicit ne contrahant, donec cognoscatur de consanguinitate, & ipsi hoc non obstante contrahunt, sunt separandi sub poena excommunicationis donec plenè constet de causa. Colligitur ex Ordin. Abb. antiq. Innoc. Collect. Zab. Ioan. Andr. Host. Butr. Anchar. Panorm. Præpos. Alex. de Neuo, Canif. Cujac. Vin. in ration. lib. 4. iuris Pontif. pag. 97. Alagona in compend. iuris Canon. pag. 593. remissiuè Ximen. in concord. p. 1. hic text. est pars cap. de muliere, sup. de sponsalibus, quæ refertur ab Ant. August. collect. 1. Decret. sub illo tit. de sponsalib. c. 5. §. illos, & est post Concil. Lateran. sub Alex. III. p. 6. c. 19. §. illos.

Probat hic text. contrahentes contra prohibitionem à superiore factam esse separandos, & sub poena excommunicationis ne cohabitent quousque cognoscatur legitime an eorum Matrimonium possit, & debeat iure stare, vt per Valer. Reginald. in praxi fori pœnit. lib. 31. n. 189. vers. tertio.

Qui Filij sint legitimi.

TIT. XVII.

S V M M A R I V M.

- 1 Doctores scribentes super hanc rubr. referuntur.
- 2 Filius unde dicatur, ostenditur.
- 3 Filij definitio traditur.

B B B 4 Decla